

פרשת יתרו

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- י. הלכות בניית מזבח
- ס. ההכנות למתן תורה
- ר. יתרו מייעץ למשה שיעמיד שופטים
- ה. יתרו ומשפחת משה מגיעים למחנה ישראל
- ג. בקשת ישראל שמשה ידבר עמם במקום השי"ת
- י. מתן תורה ועשרת הדיברות

שאלה לשולחן השבת

"אשת משה אחר שלוחיה"

כשאמר לו הקב"ה במדין, לך שוב מצרימה, ויקח משה את אשתו ואת בניו וגו', ויצא אהרן לקראתו ויפגשוהו בהר האלקים, אמר לו מי הם הללו, אמר לו זו היא אשתי שנשאתי במדין ואלו בני, אמר לו והיכן אתה מוליכן, אמר לו למצרים, אמר לו על הראשונים אנו מצטערים ואתה בא להוסיף עליהם, אמר לה לכי אל בית אביך, נטלה שני בניה והלכה לה. (רש"י)

ויש לבאר למה התכוון אהרן בדבריו אלו, והרי ידוע ששבט לוי לא נכללו בגזירת השיעבוד, וכעת ציפורה ובניה נהפכו להיות אף הם לחלק משבט לוי, אז מה החשש והצער בכך שאף משפחתו של משה תצטרף אליו בחזרתו למצרים?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום" "איני יודע מי השתחוה למי, כשהוא אומר 'איש לרעהו', מי קרוי איש, זה משה, שנאמר 'והאיש משה' (רש"י יח,ז)

דברי רש"י אלו הם מהמכילתא, וצריך להבין מדוע בחרו חז"ל להביא ראיה לכך שמשה קרוי איש דווקא מהפסוק 'והאיש משה וכו', והרי רק לפני שתי פרשות, בפרשת בא, כתוב: "גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים" - הרי שכבר למדנו שמשה קרוי 'איש'. בטרם נתרץ, נוסיף ונקשה עוד, שהרי גם יתרו עצמו נקרא איש, שנאמר: 'ויאל משה לשבת את האיש'. אלא נראה לומר, שכוונת חז"ל הייתה אף להמשך הפסוק: "והאיש משה ענו מכל האדם". ומשום ענוותו, מסתמא היה זה הוא שהשתחוה ליתרו, ולא המתין עד שחותנו ישתחוה לו. (כתב סופר) וניתן לתרץ עוד בדרך חידוד, שהרי גובהו של משה היה עשר אמות, ומן הסתם גובהו של יתרו היה כשל אדם בינוני - בערך ג' אמות. אמור מעתה, כשכתוב: 'וישתחו וישק לו' - כלומר שאחד מהם השתחוה והתכופף כדי לנשק את השני, חייב להיות שמשה הוא זה שהשתחוה, שהרי גבוה הוא יותר מבכפליים... (בנין שלמה) עוד, שהרי יתרו לא קרוי 'האיש יתרו' כמו שנאמר אצל משה. (רע"ב) ועוד, בוודאי שקידמו את מי שבא מן הדרך בברכת שלום כדרך העולם. אלא רש"י מתכוון להדגיש שמשה הוא זה שנתן שלום ולא אהרן או אי-מי מהיוצאים האחרים. (מהר"ש מנויטשט)

"ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלקים"

בפסוק הבא כתוב: "ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם", וכתב רש"י בשם הספרי, שהכוונה למחרת יום הכיפורים שהרי ירד מן ההר עם הלוחות השניות ביום הכיפורים ורק ממחרת היה יכול להתחיל להודיע את חקי התורה לעם. הרי שיתרו הגיע למחנה ישראל ביום הכיפורים לאחר שירד משה עם הלוחות, ויש לבאר כיצד אכלו אהרן והזקנים לחם ביום הכיפורים, והרי כבר ניתנה תורה? ויש לומר: א. כתוב בילקוט שמעוני שביום שבא יתרו ירד להם מן בשעה השישית והיה גילוי מהשמים שניתן לאכול. ב. אם אוכלים רק לשם שמים בלבד - מותר לאכול ביוה"כ. (ע"פ החת"ס פקודי) ג. "לפני האלקים" הכוונה ליום לפני יום הכיפורים. ד. כפי שאכלו ביוה"כ כשנבנה בית המקדש, כך בוודאי אכלו כשקיבלו לוחות שניות. (רא"ם) ה. מכיוון שמשה טרם חזר, לא קיבלו על עצמם את הצום מאתמול. (חת"ס) ו. טרם נצטוו על יום הכיפורים ורק כשחזר משה. (גור אריה) ז. אכלו במוצאי היום. (דברי דוד) ח. אין הכוונה ממש ממחרת אלא מספר ימים. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

"אתה ובנך ובתך... ויקדשהו!"

הופיע!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. המזבח היה עשוי מ _____ (2)
- ב. הופיעו במעמד הר סיני
- ג. מאבנים אלו אסור לבנות את המזבח
- ד. לאחר שתי דיברות ביקש העם ממשה:
- ה. שם נוסף להר סיני
- ו. " _____ שם ישראל נגד ההר"
- ז. מעשרת הדיברות
- ח. ד' עושה _____ לאלפים
- ט. "לא _____ הדבר אשר אתה עושה"
- י. תכונה הנדרשת מהשופטים
- כ. עשן ההר עלה כעשן ה- _____
- ל. נראו במעמד הר סיני
- מ. מתארי בני" במתן התורה
- נ. מאזהרת יתרו למשה על כך שהוא שופט לבדו
- ס. השי"ת לקח את בני" לו לעם _____
- ע. היו על ההר (2)
- פ. יתרו שמע אודות עונשו
- צ. אשת משה
- ק. אסור היה לגעת אפילו בחלק זה של ההר
- ר. דור רביעי כך קרויים, דהיינו נכדי הבנים
- ש. החודש בו ניתנה התורה (בלשון הפסוק)
- ת. "לא תעשה לך פסל תמונה _____"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. השי"ת הוא 'קל' _____
- ב. העם עמד על משה עד ה- _____
- ג. קול השופר הלך והתחזק, שלא כ- _____ הדיוט (רש"י)
- ד. כזה ענן היה על ההר
- ה. אסור לעשות בשבת
- ו. "זירא העם _____ מרחוק"
- ז. שמו של מלך יהודה (מן ההפטרה)
- ח. אנו מצווים על בנייתו בסוף הפרשה
- ט. משה מינה שרים כדי _____ את העם
- י. המדבר בו ניתנה התורה, לישראל עם סגולה
- ך. הנך מצווה על שביתתם (6)
- ל. שופר מקרן של איל
- ם. בנו של משה
- ן. מקצועו של יתרו, לפני שהכיר את בוראו
- ס. כשנגאלו בני"ד, נשא אותם ל- _____ (רש"י)
- ע. כסף, ממון
- ף. אסור לעשות אלוהי - _____
- ץ. "וגם הכהנים... יתקדשו פן _____ בהם ד'"
- ק. קול השופר היה - _____
- ר. בנו של משה
- ש. מתארי בני" במתן התורה
- ת. בני" ראו אותם במתן התורה

כתרומו

דבא פרה נדיא דעלייה מינה מקבוצת אונקלוס שנכנסה לעריץ של לוננו.

"איעצך" (יח, יט) = "אמלכנך". המילה העברית 'מלך' המתארת אדם המתייעץ והשוקל בדעתו.

מן המדרש

רבה (קיצור של 'רבי אבא') בר בר חנה הלך בדרך עם מורה דרך ישמעאלי. אמר לו הישמעאלי: 'בא ואראה לך את הר סיני'. הלכו, וראה שם עקרבים המקיפים את ההר ועומדים שם כחמורים לבנים. שמע בת קול שיצאה מהר סיני ואמרה: 'אוי לי שנשבעתי, ועכשיו שנשבעתי, מי מפר לי'. כשחזר מהדרך, הלך לפני חכמים וסיפר להם את קורותיו. התרעמו עליו ואמרו: 'כל ששמו אבא, שוטה הוא כחמור, וכל בר בר חנה הרי הוא שוטה (!)'. היה לך לומר 'מופר לך'. שהרי כוונת בת הקול הייתה לשבועה שנשבע הקב"ה להגלות את ישראל (ויש המפרשים, לשבועה שנשבע הקב"ה שאין למתי מדבר חלק לעולם הבא), ואם היית מפר - מיד היינו נגאלים! אך רבה בר בר חנה בעצמו לא הפר את השבועה, משום שחשב שאולי הכוונה לשבועה שנשבע הקב"ה שלא יביא עוד מבול לעולם. וחכמים לא חששו שמדובר בשבועה זו, משום שעל שבועה זו לא היה הקב"ה מתבטא בלשון של 'אוי לי', שמשמע בכך שמצטער בצערם של ישראל. (ע"פ ב"ב עד.)

מילה בפרשה

**התנייס לצבא המלכים,
אמיץ ונועז שבגבורים,
בהר הבית הוא נראה,
מקום רתת, פחד ומורא.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגליון הבא

שעשועי דאורייתא

"זישמע יתרו"

יש שפירשו, ש'רעואל' היה אחד משמותיו של יתרו.
מי עוד בתנ"ך קרוי בשם זה? (3 תשובות)

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. שש מילים רצופות שמסתיימות באות כ'.
2. שלוש דברות שהמילה 'כי' מוזכרת בהן.
3. פסוק שמופיעים בו שמות של שתי פרשות אחרות בתורה. (2 תשובות)
4. שמות של שלושה מספרי התנ"ך.
5. ארבע מילים רצופות, שבכל אחת מהן יש אות אחת פחות מקודמתה.

ושפני טמוני חול

למי אסור לקרוא לאביו 'אבא'?

* * * *

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך"
כתב רש"י: 'מכאן אתה למד שלא ניתן רשות להזכיר שם המפורש אלא במקום שהשכינה באה שם, וזהו בית הבחירה שם ניתן רשות לכהנים להזכיר שם המפורש בנשיאת כפיים לברך את העם'. ורמז לזה שמזכירים את השם רק במקומות שהמשכן היה בהם, נמצא בפסוק: "יהללו את שם ד' כי נשגב שמו לבדו", נשג"ב - ראשי תיבות: נוב, שילה, גבעון (וגלגל) ובבית עולמים, דהיינו ששם לבדו מזכירים השם המפורש.

* * * *

"לא תרצה"

זוהי הדיברה הששית והיא כוללת שש אותיות, לומר לך שהאדם נברא ביום השישי. וזה נרמז פה שאסור לרצוח את האדם. (בעה"ט)

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויענו כל העם יהדו ויאמרו כל אשר דבר ד' נעשה ונשמע וישב משה את דברי העם אל ד'".
2. "לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ד' אלקיך אל קנא פקד עון אבת על בנים על שלשים ועל רבעים"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן שאיש ואשתו יטיילו בשבת, לפתע יבחינו במציאה המונחת ברחוב, ורק על האיש יהיה חיוב השבה ואילו לאישה יהיה אסור לקחתה? - המוצא תפילין עם קשר ברה"ר בשבת, יכול האיש ללבוש אותם ולהכניסם, אך לאישה אינו מלבוש ואסור לה. (מ"ב ש"א ס"ק קנ"ח לשיטת המג"א) **לסדר את הפרשה** - "הר סיני". **חידון א' ת'** - אדמה אבנים, ברקים, גזית, דבר אתה עמנו, הר חורב, ויחן, זכור את, חסד, טוב, יראי אלקים, כבשן, לפידים, ממלכת כהנים, נבול תבול, סגולה, עשן ערפל, פרעה, ציפורה, קצוה, ריבעים, שלישי, תמונה. **חידון א' ת' הפוך** - קנא, הערב, מנהג, כבד, מלאכה, וינועו ויעמדו, אחז, מזבח, לשפוט, סיני, בנך בתך עבדך אמתך בהמתך גר, יובל, גרשום, כהן מדין, רעמסס, בצע, כסף, יפרוץ, חזק, אליעזר, גוי קדוש, קולות. **שעשועי דאורייתא** - רעואל בנם של עשו ובשמת, רעואל (שנקרא גם דעואל) אבי אליסף נשיא שבט גד, ורעואל בן יבניה בדברי הימים (א' ט, ח). 1. "ובנך ובתך ועבדך ואמתך ובהמתך וגרך". 2. "כי אנכי ד' אלקיך", "כי לא ינקה", "כי ששת ימים". 3. "וישלח משה את חתנו וילך לו אל ארצו", "ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם לפניהם את כל הדברים האלה אשר צוהו ד'". 4. ויקרא, במדבר, הדברים. 5. "יאמינו לעולם ויגד משה את". **מילה בפרשה בשלח** - "אדם פשוט ורגיל" - אדם = איש = גבר, "ניצח עם תרגיל" - ניצח = גבר, "את העשיר הגדול" - את הגביר, "ולכן זכה בתרנגול" - תרנגול = גבר. **טמונות בפרשה** - 1. "זישמע יתרו" (יח, א). 2. "ירה יירה" (יט, יג). 3. "לא תרצה" (כ, יג). 4. "בקדרה אשר בשלו בה נתבשל" (רש"י יח, א). 5. "לא תעשה כל מלאכה" (כ, י). 6. "כפה עליהן הר כגיגית" (רש"י יט, יז). 7. "לא תגנב" (כ, יג). 8. "הוא חונה שם" (יח, ה). 9. "ויחן שם ישראל" (יט, ב). 10. "לא תגע בו יד" (יט, יג). 11. "שונאי בצע" (יח, כא). 12. "לא תגנב" (כ, יג). 13. "כהן מדין" (יח, א). 14. "הכהנים" (יט, כב). 15. "והכהנים" (כ, כד). 16. "ממלכת כהנים" (יט, ו). 17. "שונאי בצע" (יח, כא). 18. "וכבסו שמלותם" (יט, י). 19. "כנפי נשרים" (יט, ד). 20. "תוים" - רואים את הקולות" (כ, טו). 21. שדה התעופה 'היתרו' ללא האות ה' נשאר 'יתרו'. 22. "יושב לבדך" (יח, יד). **טמונות בהפטר** - 1. "השמן לב העם" (וי, י). 2. "כנפים" (ו, ב). 3. "במלקחים" (ו, ו). 4. "כי ילד ילד לנו בן נתן לנו" (ט, ה). **שאלה לשלחן השבת וארא** - שאלנו: מדוע במכת שחין, לקח משה בחופניו מפיח הכבשן, הלא כשגדל בבית פרעה ניצול משה ממוות בזכות הגחלים והאפר כמסופר במדרש הידוע, ואם כן לכאורה חייב משה הכרת הטוב אף לאפר? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. הקב"ה עשה את עיקר המכה בכך שפיזר את האפר על כך מצרים. 2. הבעיה היא להכות את המים והעפר, אבל להשליך באוויר אין זה בזיון לאפר. 3. יש לחלק בין גחלים לבין אפר ואבק. 4. בשונה מהמכות הראשונות בהם כל העפר לקח וכל המים לקו, כאן רק מעט אפר נזרק. 5. גבריאל דחף אותו לגחלים, ולא עשו לו טובה ישירה. 6. מהגחלים גם ניזוק.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

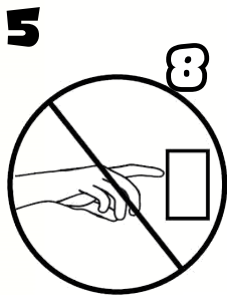
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

10

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם

הלוגו של חברת "דרך ארץ" (יג'ז)

16

15

הפטרת יתרו "בשנת מות המלך" (ישעיהו ו' א' - ז' ו', ט' ה-ו)

טמונות בהפטרה

1

2

3

4